

et Udtryk, som jeg ikke vil acceptere netop under Hensyn til Grundlovens § 25 — til ligejøm at øve et Pres for lettere at føre dette Forslag om de 137 Medlemmer igennem. Man gør derved en stor Uret mod Bælgerne i de paagældende Kredse.

Saa har man anvist den anden Vej, en Forandring af Grundloven. Man kan jo have forskellige Meninger om, hvorvidt det er muligt i en nær Fremtid at komme igennem med en saadan Ændring. For mit eget Bedkommende skal jeg kun udtale, at jeg ikke tror, at nogen Regering vil gaa med til en blot og bar Forandring i Grundlovens § 32, medmindre man samtidig sikrede sig, at Rigsdagens Afdelinger vare enige om den Ordning af Valgkreddene, som maatte blive en Følge af Forandringen. Naar man altsaa skulde opløse Rigsdagen for at forelægge Grundlovsforslaget for Bælgerne, saa maatte man samtidig have den Valgkredsordning, som skulde gælde i Fremtiden. Erfaringen har jo lært, hvor overordentlig vanskeligt det er at komme igennem med Ændringen af dette Forhold, og Regeringen vilde meget let udsætte sig for, at man fik en Forandring i Grundloven, f. Eks. gaaende ud paa et Forholdstal af 1 til 25,000 eller noget lignende, hvad det kunde være, det skal jeg ikke udtale mig om, men at det saa bagefter viste sig umuligt at faa gennemført en Forandring i Valgloven i Overensstemmelse med denne Grundlovsbestemmelse, eller at der i alt Fald vilde hengaa en Række Aar, inden man kunde gennemføre den. Det er et Forhold, som vilde være i højeste Grad beklageligt. Men vil man denne Vej, skal man ogsaa huske paa et andet Forhold, og det er dette, at Grundloven jo gaar ud fra, at naar man vil foretage en Ændring i dens Bestemmelser, skal Rigsdagen opløses, og Spørgsmaalet om Grundlovsforandringens Hensigtsmæssighed forelægges Bælgerne. De ny Valg, som udskrives, have jo særlig det Formaal, at Bælgerne kunne komme til at erklære sig over den Forandring i Grundloven, som da foreløbig er vedtagen. Men tænk Dem nu, hvorledes Situationen vilde blive, om man virkelig i Løbet af en nogenlunde nær Fremtid — 5 eller 10 Aar, hvorlænge det nu kunde være — allerede var nødt til at vedtage en saadan Forandring i Grundloven, og saa skulde forelægge den paa Grundlag af den nuværende Tilstand. Saa havde vi altsaa dette, at Bælgerne i de abnorme Valgkredse, de store Valgkredse, ikke vilde komme til at stemme frit over for det Spørgsmaal, hvorvidt de vilde billige denne Grundlovsforandring eller ikke; men de vilde med

Kniven paa Struben komme til at stemme over det Spørgsmaal, om de nu endelig vilde ud af de utaalelige Tilstande, hvori de vare. For dem maatte jo Spørgsmaalet stille sig saaledes, at de maatte sige: Lad os faa en Forandring i disse Kredse, som ikke længer ere til at have at gøre med. Og det er ikke nogen ringe Del af Landets Befolkning, det her drejer sig om, thi de abnorme Kredse rumme en Femtedel af Landets Befolkning. Er det virkelig ret og retfærdigt at gaa til en Grundlovsforandring under saadanne Omstændigheder, at man stiller en Femtedel af Landets Befolkning paa et Standpunkt, hvor de ikke kunne stemme frit over den paagældende Grundlovsforandring. Er det saa ikke bedre at gaa den Vej, som her er anvist: søge foreløbig at reparere de store Mangler for saa siden efter at tage Spørgsmaalet op. Det foreliggende Forslag har efter min Opfattelse saa mange gode Sider, at det for Djæbliffet langt maa foretrakkes fremfor nu at begynde paa enten at søge Forslaget om de 137 Kredse gennemført eller at søge gennemført en Grundlovsforandring. Forholdet, som det er ude i de store Kredse, er saadan, at Regeringen ikke vil kunne lade denne Sag hvile. Den vil Aar for Aar komme til at tage Spørgsmaalet op igen — under hvilken Form det vil ske, maa Fremtiden bestemme. Men skulle vi da virkelig nu Aar for Aar her have det samme Spild af Tid og Kræfter og den samme Vidensfabelighed, kunde jeg næsten sige, som dette Spørgsmaal har fremavlet, hver Gang det har været fremme, i Stedet for nu at søge en foreløbig Ordning, hvorefter en Forhandling om den endelige Ordning kan blive rolig og kan blive saaledes, som den bør være? Det er netop med dette for Dje, at jeg tidligere i Landstinget har udtalt mig om, at det foreliggende Forslag havde den Fordel, at det kunde bestaa i længere Tid, uagtet det havde en midlertidig og foreløbig Karakter. Jeg tror nemlig, at hvorledes det saa end vil gaa, vil man ikke, dersom man ikke vedtager dette Forslag her, komme til nogen anden endelig Ordning før efter en længere Tids Forløb.

C. Sage: Jeg har overmaade ringe Øyst til at lægge hyderligere Beslag paa Tingets Tid, men det er dog maaske rettest, at jeg gør et Par Bemærkninger, navnlig i Anledning af Udtalelser, der fremkom under det sidste Møde fra det ærede Medlem fra Møen (Høsten). Der er jo navnlig to Hovedindbendinger, som ere komne til Orde over for dette Forslag. Den ene er den, at det er